

מועלין בהן – There is the prohibition of מעילה by them

Overview

The גמרא cites a משנה concerning the blood of the קרבנות, after they flow out of the ביהמ"ק and into קדרון, that one may not use them unless they are redeemed from הקדש. Otherwise one transgresses מעילה for the misappropriation of this דם which is הקדש property. תוספות will explain that מן התורה is only an איסור מדרבנן, not מעילה.

Tosfos qualifies the statement of בהן; the מעילה is merely -

מדרבנן ולא מדאורייתא¹ –

but there is no מעילה מדאורייתא concerning the blood which is to be זרק על (either before or after זריקה המזבח).

Tosfos proves his contention -

דבסוף הוציאו לו (יומא נט, ב ושם) אמר אין לך דבר שנעשה מצותו ומועלים בו² –

For the גמרא states in the end of פרק הוציאו לו, there is no such thing that there should be a מעילה חיוב for deriving benefit from something which its designated מצוה was already accomplished.

Tosfos anticipates a question and resolves it by amending the text:

ואומר רבינו יצחק דבמעילה בפרק וליד חטאת (דף יא, א) תנו רבנן –

And the ברייתא teaches - פרק וליד חטאת in מסכת מעילה ר"י states that in

מועלים בדמים דברי רבי מאיר ורבי שמעון וחכמים אומרים אין מועלין –

There is a מעילה חיוב concerning blood of the קרבנות; this is the view of ר"מ - מעילה בדמים however the חכמים maintain there is no מעילה, ור"ש

ופלוגתתם אחר שיצא לנחל קדרון –

And their dispute is concerning the דמים after they exited into the נחל

(זריקת הדם ע"ג המזבח meaning after קדרון)

דקודם זריקה קתני רבי שמעון התם דאין מועלין בו –

For before the sprinkling of the דם, then ר"ש maintains there in the משנה that there is no מעילה in the דם. Therefore we must conclude that the מחלוקת is אחר (אחר שיצאו לנחל קדרון or זריקה).

והיה שם בספרים³ מאי טעמא דמאן דאמר אין מועלין –

¹ In our text in יומא the גמרא there states clearly, מועלין בהן, אבל מדאורייתא אין מועלין בהן.

² The מצוה regarding the דם הקרבן is that it should be זרק על המזבח. Once that was accomplished, then נעשה and there can be no מעילה for using that דם. (However there is no מעילה even זריקה [for a different reason], as תוספות will shortly mention.)

³ This is also how it appears in our texts.

And in some texts it was written (immediately after the aforementioned (מחלוקת); 'what is the reason of the one who maintains מועלין'.⁴

- תוספות corrects the text -

ולא גרסינן דמאן דאמר –

And it should not read 'of the one who maintains' those words (דמאן דאמר) should be omitted -

דאם כן הוה משמע דלרבי מאיר ורבי שמעון מועלין בו מן התורה⁵ –

For if it were so (that we would be 'דמאן דאמר' גורס) indicating that the question is only according to the רבנן; however **according to ר"מ ור"ש** there is **מעילה מדאורייתא** by דם even after it was קדרון יצא לנחל קדרון. This is in contradiction to what תוספות stated previously that there can be no מעילה by מצותו דבר שנעשה מצותו. Therefore we cannot be 'מ"ט דמ"ד אין מועלין' -

אלא הכי גרסינן מאי טעמא אין מועלין⁶ –

But rather this is how the text should read; 'what is the reason that there is no מעילה (and we are not referring to the מצותו דם לאחר שנעשה מצותו and the מחלוקת in the ברייתא between ר"מ ור"ש and the רבנן), but rather the גמרא -

ואמתניתין קאי⁷ דקתני דם בתחלה אין מועלין בו:

is referring to the משנה which states that there is no מעילה by דם initially; before it is (even) sprinkled on the מזבח.

Summary

There is no מעילה מדאורייתא by דם at all [and by anything else מצותו].

Thinking it over

תוספות asserts that מן התורה there is no מעילה בדם; seemingly indicating that it does not belong to הקדש. To whom does the דם belong?⁸

⁴ This would be (seemingly) referring to the חכמים who argue with ר"מ ור"ש. The גמרא responds by bringing a פסוק in (ויקרא [אחרי] יז,יא) which states 'ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר וגו' הוא'; we derive from either the word (נעשה מצותו) or (זריקה) that there is no מעילה בדם at all (even before זריקה; when it was not yet נעשה מצותו).

⁵ They disagree with the רבנן and presumably do not infer מועלין אין מועלין from that פסוק. See end of previous footnote # 4. Rather they would maintain that there is מעילה בדם מן התורה.

⁶ In יומא after citing the same מחלוקת and stating that מדאורייתא all agree there is no מעילה, the גמרא continues and asks מהרש"א (and gives the answer cited in footnote # 4). See מהרש"א.

⁷ This is referring to the abovementioned statement by ר"ש in the משנה that מועלין אין מועלין בו.

⁸ See ברכת אברהם.